

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Analysis Methodica Ivris Pontificii

Venator, Daniel

[S.l.], 1579

VD16 V 541

De Haereticis. Titulus VII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63204)

*An Iudæus vel Sarracenus mancipium Christianum
habere possit?*

Concilio Maciens. sancitum est, vt nullū Christianum mācipium Iudæo seruiat, sed, datis 11. solidis, pro quolibet bono mancipio, ipsum, quicūque Christianorum seu ad ingenuitatem, vel ad seruitium licentiā habeat redimēdi. Quia nephas est, quē Christus redemit, blasphemū Christi in seruitutis vinculis detinere, c. 1. ext. eo. & c. 2. eo. Vnde in legibus statutum est, ne Christianum mācipiū hæreticus, Iudæus, vel paganus, habeat, possideat, vel circumcidat: intantum, vt si id circumciderit, non solū mancipij damno, verū etiam capitali sentētia, ipso seruo, pro premio libertate donādo mulctetur, l. vnica, C. ne quis Christ. mā. hæret. vel Iudæus, &c.

DE HÆRETICIS.

Titulus VII.

Continuatio.

Non minū hæretici, quā Iudæi & Sarraceni suis confictis erroribus diuinā lædunt maiestātē: qui si spiritali disciplina corrigi nō possunt, varijs pœnis subijciuntur, c. vergentis, extr. eod.

Quis dicitur Hæreticus?

Hæreticus est, qui alicuius temporalis commodi, & maxime vanæ gloriæ, principatusq; sui gratia, falsas & nouas opiniones vel gignit vel sequitur, c. hæreticus, 24. q. 3.

Vnde Hæresis dicta?

Hæresis Græcè ab electione dicitur: q; scilicet eā sibi vnusquisq; eligat disciplinam, quā putat esse meliorem. Quicunq; igitur aliter scripturā intelligit, quā sensus Spiritus sancti flagitat, quo

scripta est, licet ab Ecclesia non recesserit, tamē hæreticus appellari potest. & de carnis operibus est, eligens quæ peiora sunt, c. hæresis, 24. q. 3.

Quod sunt secta hereticorum? Et unde nomina sua habeant?

Variæ sunt hæreticorū sectæ: quas Isid. octavo lib. Etymologiarum, cap. 5. recenset: Quidam autē heretici, q̄ de Ecclesia recesserunt, ex nomine suorum authorum nuncupantur: veluti Menādriani à Menandro mago, discipulo Simonis nūcupati: qui mundum non à Deo creatum, sed ab angelis factū asserunt. Nicolaitę dicti à Nicolao Diacono ecclesiæ Hierosolomorū, q̄ propter pulchritudinē relinquens vxorem, vt qui vellet ea vteretur, versa est in stuprum talis cōsuetudo, vt inuicem coniugia commutarentur, c. quidam autē, 24. q. 3. Fotiniani à Fotino Gallogreciæ Smyrnæ Episcopo dicti, qui Hebionitarum heresim suscitans, asseruit Christum ex Maria per Ioseph nuptiali coitu fuisse conceptū, d. c. quidā autē. Alij verò ex cauis nouorū ritū, vel opinionū nuncupātur, quas vel instituerunt, vel tutari conati sunt: cuiusmodi sunt antropomorphitę dicti, ex eo q̄ simplicitate rustica Deū habere humana mēbra, q̄ in diuinis libris scripta sunt arbitrātur. Aquarij appellati, eò q̄ aquam solam offerunt in calice sacramēti. Et alij, quos vide in d. c. quidam autem, 24. q. 3. & l. Arriani, & seq. ll. C. de hæret. & Manichæ.

Quæ causa Efficiens?

Sathan, pertinaciā mentis, peruersus intellectus, dissidium, imperitiā & arrogantia Doctorum, c. dixit Apostolus, c. qui in Ecclesia, c. transferunt, 24. q. 3. c. 1. 24. q. 1. & c. ad abolendum, extr. eod. 244

Quæ Materia?

Mendaciū & error circa articulos fidei & sacramenta. Vnde constitutionib. Imperialib. hereticorum vocabulo continentur, & latis aduersus eos sanctionib. subiiciuntur, q̄vel leui argumēto à iudicio Catholicę religionis & tramite detecti fuerint deuiare, l. oēs veritę, C. eo, & notatur in c. ad Apostolicā, c. cūm Christus, &, c. qui alios, ex. eo, &, c. quid autem, 24. q. 3. &, c. Acacius, 24. q. 1.

Quæ Forma?

Est erroris contra fidem Catholicam conficti cū asseueratiōe p̄tinax defensio & approbatio. Vnde qui in Ecclesia Christi morbidum prauumq; qd sapit, si correctus. vt sanum rectumq; sequatur, resistat contumaciter, suaq; pestifera & mortifera dogmata emendare nolit, sed pertinaciter defendere persistat, proculdubio hæreticus est, c. qui in Ecclesia, 24. q. 3. Multoq; damnabilior illis qui errant. Quia non solum errat, sed etiam alijs offendicula erroris præparat & confirmat. Vnde, quia magister erroris est: non tantum hæreticus, sed etiam hæresiarcha dicendus est, c. qui aliorū, 24. q. 3. è cōtrariō qui sententiam suam, quamuis falsam atq; peruersam, nulla pertinaci contentione, defendit, præsertim quam non audacia suæ præsumptionis pepererit, sed à seductis atq; in errorem lapsis parentibus accepit, sollicitus quęstia veritate corrigi velit, inter hæreticos non est deputandus, c. dixit Apostolus, 24. q. 3.

Quæ causa Impulsua?

Temporale aliquod commodum, vana gloria, principatus, c. hæreticus est, 24. q. 3.

Q̄

Quæ causa permittenda Hæreses?

Idèd diuina prouidètia multos diuersi erroris hæreticos esse permittit, vt probentur electi, teste Apostolo, 1. Corin. 2. Oportet hæreses esse, vt probati manifesti fiant, c. idèd, 24. q. 3.

Quis Finis & Effectus?

Finis & effectus ex varijs pœnis in hæreticos iuro statutis colliguntur. Sunt autè canonicæ pœnæ, ex-communicatio, depositio, confiscatio, militaris persecutio, curiæ secularis traditio. Primò, n. Lucius tertius Canonica ordinatione fanciuit, vt quicumque manifestè fuerit in hæresi deprehensus, si clericus sit, totius ecclesiastici Ordinis prerogatiua priuetur, & sic omni officio & beneficio spoliatus ecclesiastico secularis potestatis relinquatur arbitrio, animaduersione debita puniendus: nisi còtinuò post deprehensionem erroris ad fidei catholice unitatem spontè recurrere, & errorem suum ad arbitrium Episcopi regionis publicè abiurare & satisfactionem congruam exhibere cõsenserit, c. ad Apostolicam, ext. eo. c. super eo, eo, tit. in 6. Si autè fuerit laicus, tunc nisi (prout dictum est) abiurata hæresi & satisfactione exhibita confessim ad fidem confugerit orthodoxam, secularis iudicis arbitrio relinquatur: debitam recepturus pro qualitate facinoris ultionè. Qui verò inuèti fuerint sola suspicione notabiles, nisi ad arbitrium Episcopi, iuxta considerationè suspensionis, qualitatèq; personæ propriam innocentiam congrua purgatione monstrauerint, simili sententiæ subiacent, c. excõmunicamus, §. qui aut, extr. eo. Illi aut qui post abiurationè præfati erroris, vel post quàm se proprii antistitis examinatione purgaerint,

rint, deprehēsi fuerint in abiuratā hæreſim reci-
diſſe, ſeculari iudicio, ſine vlla penit^o audiētias ſūt
relinquēdi, d. c. ad Apoſt. eo. & c. accuſa. eo. tit. in 6.
Secūdo, q̄ bona hereticorum ipſo iure ſint cōfiſ-
cata. Quæ bona, ſi eorum domini hæreſici, q̄bus
ablata ſunt, in clericatu ſint, vel tēporali eccleſiæ
ditiōi ſubiecti, eccleſiæ fiſco addicūtur: vel ſi ab a-
liq̄ eccleſia ſtipendiū habeāt, ipſi eccleſiæ, q̄ ſtipen-
diū eis ſuppeditabat applicātur: ſi aut laici ſint,
& imperio Principis ſecularis ſubiecti, fiſco debē-
tur, nec vnq̄ reſtituuntur, niſi abnegantib. hæreſi-
corū confortium Princeps miſericordia ductus,
vltro reſtituat. Cōfiſcationis tñ executio, vel bo-
norum ipſorū occupatio fieri nō debet per Prin-
cipes, aut alios, ante q̄ per Episcopum loci, vel a-
liam perſonam eccleſiaſticam, quæ ſuper hoc ha-
beat poteſtatem, ſententia ſuper eodem crimine
fuerit promulgata, c. cū ſecundū, eo. tit. in 6. &
c. vergētis, ex. eo. c. excōmunicat^o, §. dānati, ex. eo.

Tertiō, licet filij pro parentib. ratione criminis
patrati regulariter non puniātur, l. 1. q. 4. per tot.
tñ in hæreſi vltio non ſolūm in authores ſclerū
ſed etiā in progeniē damnatorū, iuxta canonicas
ſanctiōes, vt in crimine læſe maiēſtatis, fertur: ita
et nec filij orthodoxi parentib. ob hæreſim dāna-
tis ſuccedāt, nec aliquis miſeratiōis p̄textus hu-
iuſmodi ſeueritatis cenſuram impedire poſſit, c.
vergentis, §. ne huiuſmodi, extr. eod. licet leges a-
liud ſtatuant, l. manichæos, C. eod.

Quartō, vxorū catholicarum ſciēter nubentiū
maritis hereticis, dotes, p̄pter hæreſim maritorū
ſimul cum alijs bonis conſiſcantur: niſi tēpore cō-
tracti matrimonij maritos hæreſicos ignorarēt.
c. decreuit, eod. tit. in 6.

Quin,

Quintò, in eo casu, quo hæredes ad successione ob hæresim sui authoris non debent admitti: nõ obstante, q̄ authore ipso viuente hoc non fuerit (interueniente ipsius morte) per sententiam declaratum, ad confiscationem bonorum post mortẽ eiusdem, instituta accusatione proceditur, c. accusatus, §. in eo verò, eod. tit. in. 6. Proceditur autem in hæresis causa simpliciter, & de plano. Et dicta testium accusatorumq̄ non publicantur, si periculũ timeatur, c. statuta, eo. in 6. 6. Filij hæreticorum vsq̄ ad secundũ gradum lineæ paternæ, & ad primũ gradũ lineæ maternæ, ad beneficiũ ecclesiasticũ vel officiũ seculare, nõ admittuntur: nisi patres ante mortẽ se emendauerint, c. statutũ, eod. in 6. 7. Absoluuntur, & liberantur à debito fidelitatis, dominij, & obsequij, quicũq̄ lapsi in hæresim aliquo pacto tenebãtur adstricti, c. absolutos, ext. eo. 8. Filius per hæresim patris liberatur ex potestate: ideò emancipatio à patre facta, etiã postea vitiũ detegatur, nullius momenti est, c. quicunque, §. illorum, eo. in 6. 9. Credẽtes, receptatores, defensores & fautores hæreticorum, excommunicationis censuræ subijciuntur, & postq̄ quis taliũ excommunicatione fuerit notatus, si intra annum satisfacere cõtẽpserit, extũc ipso iure fit infamis: nec ad publica officia seu cõsilia, nec ad eligẽdos aliquos, nec ad testimoniũ, nec ad hæreditatis successione, nec ad testandi ius, vel alium iuris actũ, admittitur, c. excõmunicamus, §. credẽtes, ex. eo. c. quicunq̄, §. hæretici, & c. statutũ felicitis, eo. in 6. 10. Aduocati, notarij, qui hæreticis credẽtibus fautorib. vel defensorib. eorundẽ, in aliquo præstitierint patrociniũ, auxiliũ, consiliũ, vel fauorẽ, vel instrumẽta publica cõscripserint, ab officio su

speni perpetuæ infamiae nota plectuntur, c. si aduersus, ext. eod. & d. c. excommunicauimus, §. credentes. 11. Cadauera hæreticorum, credentiū, receptatorum, defensorum, vel fautorum eorū ecclesiasticæ sepulturæ nō traduntur: si quis autē hoc scienter facere præsumpserit, excommunicationis pœnam incurrit: nec absolutionis beneficium meretur, nisi proprijs manibus publicè extumulet, eaq; terræ proiecta relinquat, c. quicumque hæreticos, eod. tit. in 6. 12. Damnato auctore, damnantur eius scripturæ, libri & opera, c. fraternitatis, extr. eod. 13. Aeternæ felicitatis iacturam faciet, & diabolo angelisque eius associabitur, nisi retracto gradu resipiscat, atq; se per pœnitentiam fidemq; in Christum veram, repulsa falsa opinione, vnitati Ecclesiæ aggreget, c. firmissimè, extr. eod. 14. In causa hæresis excommunicatus potest esse iudex, idem excommunicati participes vel socij criminis alijsq; intestabiles ad testificandum admittuntur, procediturque sine strepitu & figura iudicij, c. in fidei, c. præsidentes, & c. fin. eod. in 6.

Quæ Cognata?

Schisma, apostasia, infidelitas, Iudaismus, hypocrisis, superstitio, relapsus abiuratione facta.

Quæ Pugnantiæ?

Pura doctrina, opinio pertinaciter tamen nō defensata, fidelitas, abiuratio criminis, veritas, dona Spiritus sancti.

AXIOMATA ET SENTENTIAE.

Dubius in fide, infidelis est, nec eis omninò credendum est, qui fidem veritatis ignorat, c. 1. extr. eod.

Quæ

Qui alios, cum potest, ab errore non reuocat, seipsum errare demonstrat, c. 2. extr. eod.

Omni homini, qui Ecclesie Catholicae non tenet unitatem, neque Baptismus, neque elemosyna quantumuis copiosa, neque mors pro nomine Christi suscepta proficere potest ad salutem, c. firmissime, ext. eod. c. quicumque, 24. q. 1.

Sicut Christus verus est Deus, ita verus est homo ex anima rationali et humana carne subsistens, c. cum Christus, extr. eod.

Longè grauius est eternam, quàm temporalem, ledere maiestatem, c. vergentis, eod.

Iuxta Canonicas sanctiones quandoque ultio non solum in authores scelerum, sed etiam progeniem damnatorum fertur, c. vergentis, extr. eod.

Heretici magistri erroris existunt. Quia veritatis discipuli non fuerunt, c. quid autem, 24. q. 3.

Diuina maledictio meritum maledicti designat, c. Deus, 24. q. 3.

Vbi sana fides non est, non potest esse iustitia. Quia iustus ex fide viuit, c. vbi sana, 24. q. 1.

Heretici cum à fide catholica destiterint, perfectionem Spiritus, quam acceperant, amiserunt, c. heretici, 24. q. 1.

DE SCHISMATICIS, ET ORDINATIS ab eis.

Titulus VIII.

Continuatio.

Affine heresi est schisma. Nullum enim schisma est, quod sibi non aliquam heresim confingat. Hoc tamen inter schisma & heresim interest: quod heresis peruersam dogma habeat: schisma post Episcopalem decessionem ab Ecclesia pariter separat: qui-